

dient te worden met het recht op een ongestoord familie- en gezinsleven. Nadeel is evenwel dat dit naar verwachting zal leiden tot meer of langere hogerberoepsprocedures en verdere belasting van het rechterlijk apparaat.

Deskundigenonderzoek

Naast het vorenstaande was in casu ook, bij wijze van subsidiair verzoek, door de moeder gevraagd om een deskundigenonderzoek ex art. 810a lid 2 Rv. Rechters zijn niet verplicht elk verzoek tot overleggen van een eigen deskundigenrapport te honoreren.¹¹ De Hoge Raad heeft bepaald dat een dergelijk onderzoek niet enkel hoeft te worden gedaan met het oog op contra-expertise op een onderzoeksrapport van de Raad voor de Kinderbescherming of gecertificeerde instelling.¹²

Een dergelijk deskundigenonderzoek kan worden verzocht in zaken betreffende minderjarigen, maar er zijn een aantal typen zaken uitgezonderd. Bovendien stelt de wet voorwaarden aan het rapport. Op basis van lid 1 van deze bepaling zijn kinderalimentatiezaken uitgezonderd. Art. 810a lid 2 Rv bepaalt dat in zaken betreffende de ondertoezichtstelling van minderjarigen de rechter op verzoek van een ouder en na overleg met die ouder een deskundige benoemt, mits dat mede tot beslissing van de zaak kan leiden en het belang van het kind zich daartegen niet verzet. Art. 810a lid 2 Rv spreekt weliswaar van 'zaken betreffende de ondertoezichtstelling van minderjarigen', maar aangenomen moet worden dat daaronder ook zaken vallen waarin het tevens gaat om de uithuisplaatsing van minderjarigen.¹³ Niet vereist is dat de ouder die een verzoek doet ook ouderlijk gezag heeft. De voorwaarde 'mits dit tot een beslissing van de zaak kan leiden' betekent dat het rapport een vraag moet beantwoorden die relevant is voor het oordeel van de rechter in de betreffende zaak. In de praktijk betekent dit dat een verzoek om een dergelijk onderzoek goed gemotiveerd moet zijn.¹⁴ In spoedeisende zaken kan het voorkomen dat het belang van het kind zich verzet tegen een dergelijk onderzoek omdat dit in de regel tot vertraging zal leiden.

Voorts dient aangenomen te worden dat de rechter bij het beoordelen van een verzoek ex art. 810a Rv minder vrijheid heeft dan bij een verzoek op grond van art. 200 Rv, inhoudende de mogelijkheid om niet door de rechter benoemde deskundigen te horen. Afwijzing van een verzoek op grond van art. 810a Rv vindt dan ook plaats op grond van een van de gronden zoals genoemd in dit artikel.

Ten aanzien van het subsidiaire verzoek van de moeder heeft de Hoge Raad in de onderhavige zaak overwogen dat het hof, bij de beoordeling van de machtiging tot uithuisplaatsing, dient uit te gaan van de situatie ten tijde van de beslissing van de rechtbank en van de gegevens waarover de rechtbank destijds beschikte, rekening houdend met het in hoger beroep gevoerde debat. Voor de beoordeling daarvan kan mede relevant zijn of de rechtbank een verzoek om een deskundigenonderzoek ten onrechte heeft afgewezen. Deze beoordeling brengt evenwel niet mee dat het hof gevolg zou moeten geven aan een in eerste of tweede aanleg verzocht

deskundigenonderzoek. Dit onderzoek kan immers niet bijdragen aan de beoordeling of de rechtbank naar de situatie ten tijde van haar beslissing en op basis van de op dat moment beschikbare gegevens terecht de machtiging heeft gegeven.

mr. M.B. Winthagen
advocaat bij Gresnigt & Van Kippersluis Advocaten

65

Nettokosten kinderopvang, behoefteverhogend of niet?

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden zp Arnhem
1 maart 2022, nr. 200.296.605, ECLI:NL:GHARL:2022:1574
(mr. Van Os-ten Have, mr. Knottnerus, mr. Moes)
Noot mr. M. Kemmers

Kosten kinderen. Kosten kinderopvang. Behoefteverhogend.

[BW art. 1:392 BW, 1:401 lid 1, 1:404]

Essentie: Het hof verhoogt de behoefte van het kind met de nettokosten van kinderopvang omdat deze hoog zijn.

Samenvatting: Ouders zijn het eens over het netto besteedbaar gezinsinkomen tijdens de relatie en daarmee ook over de behoefte van de minderjarige. De behoefte van de minderjarige bedraagt € 312,00. Over de vraag of die behoefte dient te worden verhoogd met de kosten van kinderopvang zijn partijen het niet eens. Wel staat vast dat de nettokosten van de kinderopvang in 2020 € 495,78, in 2021 € 277,21 en in 2022 € 380,90 per maand bedroegen. Het hof is daarmee van oordeel – ingevolge de alimentatienormen – dat er sprake is van hoge kosten van kinderopvang, welke kosten niet (volledig) kunnen worden gecompenseerd door lagere uitgaven op andere posten. Wanneer is er sprake van hoge kosten van kinderopvang in de zin van de alimentatienormen?

[verzoeker], wonende in [woonplaats1],
verzoeker in het principaal hoger beroep,
verweerder in het incidenteel hoger beroep,
verder te noemen: de man,
advocaat: mr. J.G. Wiebes te Lelystad,
en

[verweester], wonende in [woonplaats2],
verweester in het principaal hoger beroep,
verzoekster in het incidenteel hoger beroep,
verder te noemen: de vrouw,
advocaat: mr. J.J. Boekhout te Zeist.

1. De procedure in eerste aanleg

Het hof verwijst voor het geding in eerste aanleg naar de beschikking van de rechtbank Midden-Nederland, locatie Utrecht, van 6 april 2021, uitgesproken onder voormeld zaaknummer (verder ook te noemen: de bestreden beschikking).

2. De procedure in hoger beroep

2.1. Het verloop van de procedure blijkt uit:
– het beroepschrift met producties, ingekomen op 2 juli 2021;
– het verweerschrift tevens incidenteel hoger beroep;

11 R.Y. Nauta, *Tekst & Commentaar Burgerlijke Rechtsvordering*, commentaar op art. 810a Rv.

12 HR 29 mei 2020, ECLI:NL:HR:2020:961.

13 HR 12 april 2019, ECLI:NL:HR:2019:575.

14 R.Y. Nauta, *Tekst & Commentaar Burgerlijke Rechtsvordering*, commentaar op art. 810a Rv.

– het verweerschrift in het incidenteel hoger beroep;
– een journaalbericht van mr. Boekhout van 29 december 2021 met producties.

2.2. De mondelinge behandeling heeft op 11 januari 2022 plaatsgevonden. Daarbij waren aanwezig:

- de man, bijgestaan door een tolk, met zijn advocaat;
- de vrouw met haar advocaat.

3. De feiten

3.1. Partijen hebben tot eind 2019 een affectieve relatie met elkaar gehad.

3.2. De man en de vrouw zijn de ouders van [de minderjarige], geboren [in] 2018 in [plaats]. [de minderjarige] woont bij de vrouw. De ouders zijn gezamenlijk met het gezag over [de minderjarige] belast.

3.3. Bij het verbreken van hun relatie hebben partijen mondeling afgesproken dat de man [de minderjarige] regelmatig zou zien en dat hij per maand € 100,- per maand aan de vrouw zou betalen als bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van [de minderjarige] (verder ook te noemen: kinderalimentatie). Deze afspraken zijn nooit vastgelegd in een ouder-schapsplan.

4. Het geschil

4.1. Bij de bestreden, uitvoerbaar bij voorraad verklaarde, beschikking van 6 april 2021 heeft de rechtbank op verzoek van de vrouw de kinderalimentatie, zoals die mondeling was afgesproken tussen partijen, gewijzigd en bepaald dat de man met ingang van 6 april 2021 € 267,- per maand aan kinderalimentatie moet betalen aan de vrouw.

4.2. De man is met één grief in hoger beroep gekomen van de bestreden beschikking. De grief ziet op de behoefte van [de minderjarige] en de draagkracht van de man. De man verzoekt het hof om de bestreden beschikking te vernietigen en: I. de tussen partijen mondeling overeengekomen kinderalimentatie te wijzigen en te bepalen dat deze vanaf 6 april 2021 € 135,- per maand bedraagt, voor de duur van negen maanden en vervolgens € 205,- per maand, telkens voor de eerste van de maand te voldoen, dan wel een bedrag aan kinderalimentatie vast te stellen dat het hof juist acht;

II. te bepalen dat de vrouw de op grond van de bestreden beschikking door haar te veel ontvangen kinderalimentatie aan de man dient terug te betalen;

III. het onder II verzochte uitvoerbaar bij voorraad te verklaren.

4.3. De vrouw voert verweer en is met één grief in incidenteel hoger beroep gekomen. De grief ziet op de ingangsdatum van de wijziging van de kinderalimentatie. De vrouw verzoekt, voor zover mogelijk uitvoerbaar bij voorraad:

– in het principaal hoger beroep de man niet-ontvankelijk te verklaren in zijn verzoeken, althans de verzoeken van de man af te wijzen;

– in het incidenteel hoger beroep de bestreden beschikking te vernietigen ten aanzien van de ingangsdatum en de door de man aan de vrouw te betalen kinderalimentatie vanaf 10 augustus 2020, althans met ingang van de datum van indiening van het verzoekschrift in eerste aanleg, te bepalen op € 267,- per maand, althans op een zodanige hogere bijdrage en met ingang van een zodanige datum als het hof juist acht.

4.4. De man voert verweer in het incidenteel hoger beroep en verzoekt de vrouw niet-ontvankelijk te verklaren in haar verzoeken, dan wel haar verzoeken af te wijzen.

4.5. Het hof zal de grieven van de man in het principaal hoger beroep en de grief van de vrouw in het incidenteel hoger beroep per onderwerp bespreken.

5. De overwegingen voor de beslissing

Wijziging van omstandigheden

5.1. In de bestreden beschikking heeft de rechtbank Midden-Nederland geoordeeld dat sprake is van een wijziging van omstandigheden. Geen van partijen heeft hiertegen een grief gericht, zodat ook het hof hiervan zal uitgaan.

Ingangsdatum

5.2. Partijen zijn het niet eens over de ingangsdatum van de wijziging van de kinderalimentatie. De vrouw verzoekt het hof primair om de wijziging in te laten gaan per 20 augustus 2020 en subsidiair om de wijziging in te laten gaan per 22 oktober 2020: de datum van indiening van het verzoekschrift bij de rechtbank. De man is het eens met de rechtbank en wil dat de wijziging ingaat per 6 april 2021: de datum van de bestreden beschikking.

5.3. Anders dan de rechtbank is het hof van oordeel dat een eventuele wijziging van de kinderalimentatie moet ingaan per 22 oktober 2020: de datum dat de vrouw haar verzoek bij de rechtbank heeft ingediend. De man heeft vanaf die datum redelijkerwijs rekening kunnen houden met een onderhoudsverplichting voor [de minderjarige]. De man is in september 2020 naar zijn huidige woning verhuisd en wist vanaf dat moment hoe zijn financiële situatie eruit zag.

Behoeft [de minderjarige]

5.4. Partijen zijn het met elkaar eens, in navolging van de rechtbank, dat de behoefte van [de minderjarige] in 2019 op grond van het netto besteedbaar gezinsinkomen van partijen in dat jaar (€ 2.492,- per maand) € 304,- per maand bedroeg. Dat is – na indexering – € 312,- per maand met ingang van 1 januari 2020. Partijen zijn het oneens over de vraag of die behoefte moet worden verhoogd met de kinderopvangkosten voor [de minderjarige].

5.5. Op grond van de aanbevelingen van de Expertgroep Alimentatienormen kan, wanneer sprake is van hoge kosten voor kinderopvang die niet (volledig) gecompenseerd kunnen worden door lagere uitgaven op andere posten, de behoefte worden verhoogd met de netto kosten van de kinderopvang. De man heeft niet weersproken dat de kinderopvang voor de vrouw noodzakelijk is om te kunnen werken en een inkomen te verwerven. De man heeft slechts aangevoerd dat hij door het verhogen van de behoefte met de kinderopvangkosten indirect meebetaalt aan de aflossing van de schulden van de vrouw. Het hof kan dit niet nader toegelichte standpunt van de man niet volgen. De kinderopvangkosten zijn immers reële kosten die de vrouw elke maand heeft. De vrouw heeft het bestaan en de hoogte van deze kosten – die overigens niet weersproken zijn door de man – aangetoond met stukken.

5.6. Vast staat dat de netto kosten kinderopvang in 2020 € 495,78 per maand bedroegen, in 2021 € 277,21 per maand en in 2022 € 380,90 per maand. Het hof is van oordeel dat daarmee sprake is van hoge kosten aan kinderopvang. Het hof zal de behoefte van [de minderjarige] verhogen met een bedrag van € 380,- per maand aan netto kinderopvangkosten. Dit bedrag komt overeen met de gemiddelde netto kosten kinderopvang over 2020, 2021 en 2022 van € 384,- per maand (€ 1.153,89:3). De totale behoefte in 2020 komt dan uit op een bedrag van € 692,- per maand.

Draagkracht man

5.7. Partijen zijn het erover eens dat de man in 2020 een netto besteedbaar inkomen (NBI) heeft van € 1.973,- per maand.

5.8. Partijen verschillen van mening over de vraag hoe de draagkracht van de man berekend moet worden. De man vindt dat rekening gehouden moet worden met hogere woonlasten dan die waarvan het forfaitaire systeem uitgaat. Daarnaast vindt de man dat in de eerste negen maanden na de door de rechtbank bepaalde ingangsdatum rekening gehouden moet worden met € 100,- per maand die hij aflost op een schuld. De vrouw voert aan dat het forfaitaire stelsel voor woonlasten gebruikt moet worden en dat geen rekening gehouden moet worden met de schuld. Volgens de vrouw heeft de man onvoldoende aangetoond wat de hoogte is van deze schuld is en dat er daadwerkelijk wordt afgelost. Daarnaast is volgens de vrouw sprake van een vermijdbare schuld.

5.9. Het hof ziet in het door de man aangevoerde geen grond om af te wijken van het forfaitaire systeem voor de berekening van kinderalimentatie. Dit betekent dat het hof zal uitgaan van de in deze zaak toepasselijke forfaitaire woonlast. Daarbij komt dat uit de verklaring van de man zelf volgt dat er, rekening houdend met de door hem ontvangen huurtoeslag, geen sprake is van een hogere woonlast dan het forfait.

5.10. Het hof oordeelt verder dat geen rekening gehouden zal worden met de door de man gestelde aflossing op een lening. De man heeft gesteld dat hij een lening van € 1.400,- is aangegaan om de waarborgsom van zijn huidige woning te kunnen voldoen. De vrouw betwist dit gemotiveerd. Het hof is het eens met de vrouw dat de man niet heeft onderbouwd dat hij een schuld in de vorm van een lening heeft bij een 'kennis' waarop hij maandelijks moet aflossen. Een enkel bankafschrift dat ziet op een eenmalige betaling van € 100,- in oktober 2021 is daartoe onvoldoende. Het valt ook moeilijk te rijmen met de stelling van de man in het beroepschrift dat deze kennis de man enig respijt heeft gegeven. Daarbij komt dat de man tijdens de mondelinge behandeling heeft verklaard dat hij binnenkort zijn woning moet verlaten. Op dat moment zal hij de waarborgsom terugkrijgen van de verhuurder. Voor zover er sprake is van een schuld die nog niet is afgelost, kan de man de terug te ontvangen waarborgsom daarvoor gebruiken.

5.11. Op grond van het voorgaande heeft de man vanaf 22 oktober 2020 draagkracht voor kinderalimentatie van (afgerond) € 284,- per maand: $(€ 1.973 - (€ 592,- + € 975 = € 1.567,-) = € 406,- \times 70\%$.

Draagkracht vrouw

5.12. De rechtbank heeft de draagkracht van de vrouw bepaald op nihil, omdat de vrouw in een schuldhulpverleningstraject zit. Geen van beide partijen heeft tegen deze beslissing een grief gericht. Daarom gaat ook het hof ervan uit dat de vrouw geen draagkracht heeft.

Draagkrachtvergelijking

5.13. Evenals de rechtbank laat het hof een draagkrachtvergelijking achterwege. De gezamenlijke draagkracht van de ouders is lager dan de behoefte van [de minderjarige].

Zorgkorting

5.14. Het hof houdt geen rekening met zorgkorting, gelet op het grote tekort aan draagkracht, nog daargelaten dat niet is gebleken welke zorgregeling tussen de vader en [de minderjarige] geldt.

Conclusie

5.15. Het hof zal de kinderalimentatie voor [de minderjarige] met ingang van 22 oktober 2020 vaststellen op hetzelfde bedrag als de rechtbank (€ 267,- per maand). De vrouw heeft incidenteel hoger beroep ingesteld ten aanzien van de ingangsdatum. Zij heeft het hof weliswaar ook verzocht een hogere bijdrage vast te stellen, maar zij heeft geen concreet en onderbouwd bedrag vermeld (zie artikel 358 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv) in verbinding met artikel 278 Rv).

5.16. Aangezien het hof hetzelfde bedrag aan kinderalimentatie heeft vastgesteld als de rechtbank, is er geen sprake van een situatie waarin de vrouw te veel kinderalimentatie heeft ontvangen. Het hof zal het verzoek van de man om te bepalen dat de vrouw te veel ontvangen kinderalimentatie aan hem moet terugbetalen, afwijzen.

6. Slotsom

De grief van de man in het principaal hoger beroep faalt. De grief van de vrouw in het incidenteel hoger beroep over de ingangsdatum slaagt. Het hof zal de bestreden beschikking daarom op dat punt vernietigen en beslissen als volgt.

7. De beslissing

Het hof, beschikkende:

in het principaal hoger beroep:

wijst de verzoeken af;

in het incidenteel hoger beroep:

vernietigt de beschikking van de rechtbank Midden-Nederland, locatie Utrecht, van 6 april 2021 voor zover het de ingangsdatum van de gewijzigde kinderalimentatie betreft en in zoverre opnieuw beschikkende:

wijzigt de door partijen overeengekomen kinderalimentatie, en bepaalt dat de man aan de vrouw als bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van [de minderjarige] met ingang van 22 oktober 2020 € 267,- per maand zal betalen, de toekomstige termijnen telkens bij vooruitbetaling te voldoen; verklaart deze beschikking tot zover uitvoerbaar bij voorraad; wijst het meer of anders verzochte af.

NOOT

In het rapport Alimentatienormen heeft de Expertgroep Alimentatienormen een aantal aanbevelingen gedaan ten aanzien van de vraag wanneer de behoefte van de kinderen (gebaseerd op het tabelbedrag) dient te worden verhoogd met de nettokosten van de kinderopvang. In de onderhavige zaak heeft het gerechtshof geoordeeld dat er sprake was van hoge kosten van kinderopvang waarna het hof de behoefte van de minderjarige heeft verhoogd met het bedrag van de nettokosten van de kinderopvang.

Uitspraak van het gerechtshof

De ouders hebben een affectieve relatie gehad tot eind 2019.

De man en de vrouw zijn tijdens die relatie in 2018 ouders geworden van één kind. De ouders hebben bij het uiteengaan een afspraak gemaakt over de kinderalimentatie, maar deze afspraak is verder niet in een ouderschapsplan vastgelegd. De rechtbank Midden-Nederland, locatie Utrecht heeft de door de ouders mondeling overeengekomen kinderalimentatie gewijzigd in een bedrag van € 267,00 per maand.

De man is in beroep gekomen tegen die uitspraak en heeft grieven gericht tegen de behoefte van de minderjarige en zijn – door de rechtbank vastgestelde – draagkracht.

De ouders zijn het eens over het netto besteedbaar gezinsinkomen tijdens de relatie en daarmee ook over de (basis)behoefte van de minderjarige op basis van de behoefte tabel. De behoefte van de minderjarige bedraagt € 312,00. Over de vraag of die (basis)behoefte dient te worden verhoogd met de kosten van kinderopvang zijn partijen het niet eens. Wel staat vast dat de nettokosten van de kinderopvang in 2020 € 495,78, in 2021 € 277,21 en in 2022 € 380,90 per maand bedroegen. Het hof is daarmee van oordeel dat er sprake is van hoge kosten van kinderopvang.

Wanneer is sprake van hoge kosten van kinderopvang?

Gelet op de hoogte van de nettokosten van kinderopvang afgezet tegen de behoefte van de minderjarige op grond van de tabel in de onderhavige zaak, is de beslissing van het gerechtshof om de behoefte te verhogen met de nettokosten voor kinderopvang vanzelfsprekend. Tegelijkertijd wierp deze uitspraak bij mij de vraag op wanneer er sprake is van hoge kosten van kinderopvang. Immers, niet elke zaak is zo evident als de onderhavige casus. Daarnaast vroeg ik mij bij het lezen van de uitspraak af of – voor zover er sprake is van hoge kosten van kinderopvang – de volledige kosten van kinderopvang dan bij het tabelbedrag opgeteld dienen te worden. In deze noot zal ik – aan de hand van alimentatienormen en meerdere uitspraken van verschillende rechtbanken en gerechtshoven – nader ingaan op die vragen. Ik besluit de noot met een aantal aandachtspunten waarop gelet moet worden in procedures waarin debat wordt gevoerd over de vraag of er sprake is van hoge kosten van kinderopvang.

Rapport Alimentatienormen

Uitgangspunt bij de alimentatienormen is dat er bij het vaststellen van de kosten van kinderen naast de tabelbedragen rekening kan worden gehouden met bijzondere kosten voor zover dat 'kosten betreffen die niet of onvoldoende in de gehanteerde kosten van de kinderen zijn verdisconteerd en die bovendien niet te compenseren zijn met andere uitgavenposten'. Een voorbeeld van bijzondere kosten die een correctiepost op de kosten van de kinderen kunnen opleveren, zijn hoge nettokosten van kinderopvang of oppaskosten *in verband met de verwerving van inkomsten* die niet kunnen worden gecompenseerd door lagere uitgaven op andere posten. Tot en met 2019 stond in de alimentatienormen opgenomen dat er bij alleenstaande ouders die in verband met de verwerving van inkomsten werden geconfronteerd met hoge nettokosten van kinderopvang een correctie op het tabelbedrag kon worden toegepast. Vanaf 2020 is aanpassing van de kosten van de kinderen niet langer beperkt tot gevallen waarin sprake is van een alleenstaande ouder. Daarnaast heeft de Expertgroep Alimentatienormen in de alimentatienormen vanaf 2020 duidelijker tot uitdrukking willen brengen slechts rekening te houden met een correctie op het tabelbedrag voor kinderopvangkosten in het geval die kosten 'zo hoog zijn dat zij niet kunnen worden gecompenseerd door lagere uitgaven op andere posten binnen het budget van het tabelbedrag'. In het voorwoord van het rapport Alimentatienormen is hierover verder nog opgenomen: 'Anders gezegd, als de kosten van de kinderopvang zo hoog zijn dat deze redelijkerwijs niet kunnen worden geacht te zijn begrepen in het tabelbedrag, dan kan met de (extra) kosten van de kinderopvang rekening worden gehouden'.

Daarnaast heeft de Expertgroep Alimentatienormen – al voor de aanpassingen van 2020 – een aanbeveling gegeven bij de bepaling van de behoefte wanneer er sprake is van bijzondere kosten (bijvoorbeeld hoge oppaskosten) waarmee rekening dient te worden gehouden. Die aanbeveling luidt dat allereerst de oppaskosten van vóór de scheiding in mindering moeten worden gebracht op het netto gezinsinkomen, waarna de kosten op grond van de tabel kunnen worden vastgesteld. Vervolgens kan de behoefte dan worden vastgesteld door het tabelbedrag te verhogen met de netto-oppaskosten na de scheiding.

Uitwerking in de rechtspraak

In talrijke uitspraken die ik voor het schrijven van deze noot heb gelezen, wordt geoordeeld dat onvoldoende onderbouwd is dat er sprake is van hoge kosten van kinderopvang.¹ Uit de uitspraken waarin wel rekening werd gehouden met hoge opvangkosten bij het vaststellen van de behoefte is in ieder geval het volgende inzichtelijk gemaakt: 1) het netto besteedbaar inkomen van ouders ten tijde van het huwelijk, 2) de netto-opvangkosten tijdens het huwelijk en 3) de netto-opvangkosten na de scheiding. In de zaken waarin wel met succes een beroep wordt gedaan op het toepassen van een correctie op het tabelbedrag valt geen duidelijke cijfermatige lijn te ontdekken wanneer er sprake is van hoge kosten van kinderopvang. Ik bedoel daarmee dat niet duidelijk is of bijvoorbeeld in het geval de hoogte van de opvangkosten gelijkstaat aan een derde van het tabelbedrag, er sprake is van hoge oppaskosten. Er is geen algemene regel te ontdekken in de rechtspraak.

Aan de hand van verschillende uitspraken lijkt het beeld te ontstaan dat bij de beantwoording van de vraag of er sprake is van hoge kosten van kinderopvang ook wordt meegewogen of er tijdens de relatie van de ouders kosten voor kinderopvang werden gemaakt en zo ja, welk bedrag ouders tijdens hun relatie aan de kosten voor kinderopvang uitgaven. De rechtbank Den Haag oordeelde in 2016² dat de volledige (netto)kosten van oppas en naschoolse opvang, in casu € 332,00, bij het tabelbedrag, in casu € 909,00, moesten worden opgeteld. In die kwestie stond vast dat ouders tijdens de relatie geen kosten voor kinderopvang maakten. In een uitspraak uit 2016³ ziet de rechtbank Midden-Nederland juist geen aanleiding om het tabelbedrag op te hogen met de opvangkosten, omdat die kosten na scheiding lager zijn dan ten tijde van de samenleving. De rechtbank overweegt dat de opvangkosten worden geacht verdisconteerd te zijn in het tabelbedrag. In dit geval bedroeg het tabelbedrag voor de kosten van de minderjarige € 871,00. De bedragen voor kinderopvangkosten zijn verder niet vermeld in de uitspraak. In een uitspraak van het hof 's-Hertogenbosch uit 2019⁴ waren de feiten als volgt. Tijdens het huwelijk bedroegen de kosten van kinderopvang € 83,39. Na de scheiding bedragen de kosten van kinderopvang aanvankelijk € 113,00 per maand en dalen de kosten voor de kinderopvang vervolgens naar € 35,00. In die uitspraak overwoog het hof dat bij het bedrag van € 113,00 aan kinderopvang sprake was van hoge kosten van kinderopvang, maar de uiteindelijke kosten van kinder-

1 ECLI:NL:RBGEL:2021:3741; ECLI:NL:GHSHE:2021:2303; ECLI:NL:GHDHA:2020:1892.

2 ECLI:NL:RBDHA:2016:12122.

3 ECLI:NL:RBMNE:2016:6226.

4 ECLI:NL:GHSHE:2019:923.

opvang van € 35,00 niet zodanig substantieel zijn dat de tabelbehoefte van de minderjarige met de kosten van kinderopvang moet worden verhoogd.

Verder vielen een drietal uitspraken op waarin de discussie zich met name toespitte op de vraag met welk deel van de kosten van de kinderopvang het tabelbedrag diende te worden verhoogd. In een uitspraak van het hof Amsterdam uit 2020⁵ was de vrouw een aantal jaren na de scheiding – met toestemming van de rechtbank – verhuisd naar een andere stad. De man stelt dat het tabelbedrag weliswaar dient te worden verhoogd met de oppaskosten, maar dat het niet redelijk is dat eventuele extra opvangkosten, als gevolg van de door de vrouw gewenste verhuizing, ook worden meegenomen bij de bepaling van de behoefte. Het hof volgt de man in zijn standpunt en verhoogt het tabelbedrag enkel met de kosten voor opvang van de kinderen van voor de verhuizing. Het hof Arnhem-Leeuwarden oordeelde in 2017⁶ dat het tabelbedrag met twee derde deel van de netto-opvangkosten moest worden verhoogd omdat de minderjarige drie dagen per week naar de opvang ging en de man had aangeboden om een extra dag op de minderjarige te passen, welk aanbod door de vrouw werd afgeslagen. In een soortgelijke zaak oordeelde het hof Amsterdam in 2018⁷ dat, gelet op het gegeven dat de vrouw een aanbod van de man om extra voor de minderjarige te zorgen heeft afgeslagen, het niet redelijk was om rekening te houden met de volledige kosten van kinderopvang.

Aandachtspunten bij het vaststellen van de behoefte van de kinderen en (hoge) kinderopvangkosten

Uit de rechtspraak kunnen in ieder geval de navolgende aandachtspunten worden geformuleerd bij discussies over de vraag of het tabelbedrag dient te worden verhoogd met de kosten van kinderopvang.

– Worden de opvangkosten gemaakt in verband met de verwerving van inkomen?

– Zijn het netto besteedbaar inkomen tijdens het huwelijk en de opvangkosten tijdens en na het huwelijk inzichtelijk gemaakt?

– Liggen de kosten van de kinderopvang na de scheiding hoger dan tijdens het huwelijk?

– Wordt er door de alimentatieplichtige een aanbod gedaan om extra zorg voor de kinderen voor zijn/haar rekening te nemen?

Er is geen algemene regel in de rechtspraak te ontdekken in welk geval er sprake is van hoge kosten van kinderopvang. De hier geformuleerde aandachtspunten die volgen uit de jurisprudentie kunnen houvast bieden als er debat tussen partijen ontstaat over de vraag of er sprake is van hoge kosten van kinderopvang.

mr. M. Kemmers
Kemmers Familie Advocaten

5 ECLI:NL:GHAMS:2020:3616.

6 ECLI:NL:GHARL:2017:1415.

7 ECLI:NL:GHAMS:2018:2260.

66

Antispeculatiebeding bij verdeling eenvoudige gemeenschap

Rechtbank Noord-Holland zp Alkmaar
9 februari 2022, nr. C/15/316918 / FA RK 21-2682,
ECLI:NL:RBNHO:2022:1016
(mr. Van der Haak)
Noot mr. T.C.P. Christoph en mr. V.L.E. Uijterwaal

Verdeling eenvoudige gemeenschap. Antispeculatiebeding. Meerwaardeclausule. Redelijk en billijkheid. Mede-eigendom na echtscheiding.

[BW art. 3:185 BW]

Essentie: Een antispeculatiebeding is toegestaan bij de verdeling van een eenvoudige gemeenschap op grond van redelijkheid en billijkheid. De woning wordt aan de vrouw toegedeeld tegen een niet-marktconforme waarde. Om die reden wordt er een antispeculatiebeding verbonden aan de levering van het aandeel van de man in de woning aan de vrouw met een looptijd van vijf jaar.

Samenvatting: In de onderhavige zaak hebben partijen om ontbinding van het geregistreerd partnerschap verzocht omdat hun relatie duurzaam is ontworcht. Tussen partijen is er onder andere debat ontstaan over de verdeling van de echtelijke woning. Vaststaat dat de gezamenlijke woning gemeenschappelijk eigendom van partijen is. De vrouw wenst de gezamenlijke woning – met een lagere waarde dan de actuele waarde in het vrije economische verkeer, aldus de man – over te nemen. Om reden dat de man het de vrouw en de kinderen gunt om in de woning te kunnen blijven wonen, kan hij instemmen met een lagere waarde dan de actuele waarde in het vrije economische verkeer, maar hij wil er zelf niet te veel bij inschieten. Als de vrouw de woning binnen een bepaalde periode aan derden zou verkopen, wil de man alsnog meedelen in de alsdan te realiseren winst.

De rechtbank ziet zich voor de vraag gesteld of er een wettelijke grondslag bestaat voor een door de man gewenst antispeculatiebeding. Op grond van door de rechtbank aangehaalde jurisprudentie wordt het opnemen van een antispeculatiebeding in het kader van de verdeling redelijk en billijk geacht, nu de vrouw een bestanddeel toegedeeld krijgt tegen een waarde die lager is dan de waarde in het vrije economische verkeer.

De rechtbank acht het redelijk en billijk om het door de man verzochte antispeculatiebeding met een looptijd van vijf jaar te verbinden aan de toedeling van de woning aan de vrouw. De wettelijke grondslag hiervoor wordt aldus volgens de rechtbank gevormd door de redelijkheid en billijkheid die de rechtsrelatie tussen ex-partners mede beheerst.

[verzoekster], wonende te [woonplaats],
hierna te noemen de vrouw,
advocaat: mr. F.J.J. Baars, gevestigd te Alkmaar,
tegen

[verweerder], wonende te [woonplaats],
hierna te noemen de man,
advocaat: mr. J.J.C. Engels, gevestigd te Heerhugowaard.